

Statlig förvaltning och statistikfrågor

Sammanfattning

Utskottet behandlar i betänkandet ett trettiotal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2011 respektive 2012 inom områdena statlig förvaltningspolitik och statistik.

Motionerna tar upp följande frågor: effektiv offentlig förvaltning och gränsen för det offentliga åtagandet; staten som arbetsgivare; personalförsovningskommission; mätetal, användarperspektiv och design i offentlig verksamhet; etiskt förhållningssätt i staten; fri tillgång till offentliga data; ägandeutredning; statens ägande i Akademiska hus AB; naturområden i Stockholms skärgård; sociala investeringar; budgetpropositionens innehåll; pris- och löneomräkningen i staten; finansiering av infrastruktur m.m. samt behov av ny statistik.

Utskottet avstyrker samtliga motionsyrkanden, främst med hänvisning till det arbete som har genomförts eller pågår inom respektive område.

I betänkandet finns tolv reservationer och ett särskilt yttrande.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Effektiv offentlig förvaltning och gränsen för det offentliga åtagandet	7
Staten som arbetsgivare	8
Personalförsörjningskommission	10
Mätetal, användarperspektiv och design i offentlig verksamhet	11
Etiskt förhållningssätt i staten	13
Fri tillgång till offentliga data	13
Ägandeutredning	14
Statens ägande i Akademiska hus AB	15
Naturområden i Stockholms skärgård	16
Sociala investeringar	17
Budgetpropositionens innehåll	18
Pris- och löneomräkningen i staten	19
Finansiering av infrastruktur m.m.	20
Behov av ny statistik	21
Reservationer	23
1. Staten som arbetsgivare, punkt 2 (MP)	23
2. Personalförsörjningskommission, punkt 3 (V)	24
3. Mätetal, användarperspektiv och design i offentlig verksamhet, punkt 4 (S)	24
4. Etiskt förhållningssätt i staten, punkt 5 (S)	25
5. Ägandeutredning, punkt 7 (V)	26
6. Statens ägande i Akademiska hus AB, punkt 8 (MP)	26
7. Naturområden i Stockholms skärgård, punkt 9 (S, V)	27
8. Sociala investeringar, punkt 10 (MP)	28
9. Budgetpropositionens innehåll, punkt 11 (MP)	28
10. Budgetpropositionens innehåll, punkt 11 (V)	29
11. Pris- och löneomräkningen i staten, punkt 12 (V)	30
12. Behov av ny statistik, punkt 14 (SD)	30
Särskilda yttranden	32
Staten som arbetsgivare, punkt 2 (V)	32
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	33
Motion från allmänna motionstiden hösten 2011	33
Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012	33

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. **Effektiv offentlig förvaltning och gränsen för det offentliga åtagandet**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Fi224 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M),

2012/13:Fi233 av Finn Bengtsson och Staffan Anger (båda M) och

2012/13:Fi237 av Lars Beckman (M).

2. **Staten som arbetsgivare**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Fi227 av Henrik Ripa (M),

2012/13:Fi243 av Anders Sellström (KD),

2012/13:Fi279 av Jan Ericson (M),

2012/13:Sf386 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 2,

2012/13:Ub385 av Jan Lindholm (MP) yrkande 2 och

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 14.

Reservation 1 (MP)

3. **Personalförsörjningskommission**

Riksdagen avslår motion

2012/13:Fi202 av Ulla Andersson m.fl. (V).

Reservation 2 (V)

4. **Mätetal, användarperspektiv och design i offentlig verksamhet**

Riksdagen avslår motionerna

2012/13:Fi216 av Penilla Gunther (KD),

2012/13:Fi241 av Anna Steele (FP),

2012/13:Fi242 av Håkan Bergman och Matilda Ernkrans (båda S) och

2012/13:Fi265 av Håkan Bergman och Louise Malmström (båda S).

Reservation 3 (S)

5. **Etiskt förhållningssätt i staten**

Riksdagen avslår motion

2012/13:Fi286 av Peter Johnsson och Christina Oskarsson (båda S)

yrkande 1.

Reservation 4 (S)

6. **Fri tillgång till offentliga data**

Riksdagen avslår motion

2012/13:Fi222 av Lars-Axel Nordell (KD) yrkande 1.

7. Ägandeutredning

Riksdagen avslår motion
2012/13:Fi204 av Ulla Andersson m.fl. (V).

Reservation 5 (V)

8. Statens ägande i Akademiska hus AB

Riksdagen avslår motionerna
2012/13:Fi217 av Yilmaz Kerimo och Tommy Waidelich (båda S) och
2012/13:C421 av Jan Lindholm m.fl. (MP) yrkande 3.

Reservation 6 (MP)

9. Naturområden i Stockholms skärgård

Riksdagen avslår motion
2012/13:Fö219 av Matilda Ernkrans (S).

Reservation 7 (S, V)

10. Sociala investeringar

Riksdagen avslår motion
2012/13:Fi297 av Per Bolund och Mats Pertoft (båda MP) yrkande 2.

Reservation 8 (MP)

11. Budgetpropositionens innehåll

Riksdagen avslår motionerna
2011/12:So494 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 3,
2012/13:So201 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 4 och
2012/13:A386 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 1.

Reservation 9 (MP)

Reservation 10 (V)

12. Pris- och löneomräkningen i staten

Riksdagen avslår motionerna
2012/13:Fi251 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 och
2012/13:Fi273 av Jasenko Omanovic och Meeri Wasberg (båda S).

Reservation 11 (V)

13. Finansiering av infrastruktur m.m.

Riksdagen avslår motionerna
2012/13:T301 av Helena Lindahl (C) yrkande 2 och
2012/13:N369 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD)
yrkande 2.

14. Behov av ny statistik

Riksdagen avslår motionerna
2012/13:Fi256 av Johnny Skalin (SD) och
2012/13:Fi276 av Sara Karlsson (S).

Reservation 12 (SD)

Stockholm den 12 mars 2013

På finansutskottets vägnar

Fredrik Olovsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Olovsson (S), Göran Pettersson (M), Pia Nilsson (S), Peder Wachtmeister (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Maryam Yazdanfar (S), Carl B Hamilton (FP), Bo Bernhardsson (S), Per Åsling (C), Marie Nordén (S), Per Bolund (MP), Sven-Olof Sällström (SD), Ulla Andersson (V), Jörgen Andersson (M), Sven-Erik Bucht (S), Robert Halef (KD) och Lotta Olsson (M).

Redogörelse för ärendet

I detta betänkande behandlas 29 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2012 och 1 motionsyrkande från allmänna motionstiden 2011.

En förteckning över de behandlade förslagen finns i en bilaga sist i betänkandet.

Utskottets överväganden

Effektiv offentlig förvaltning och gränsen för det offentliga åtagandet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om effektiv offentlig förvaltning och gränsen för det offentliga åtagandet. Utskottet hänvisar till det pågående arbetet med att skapa en effektiv och rättssäker statsförvaltning.

Motionerna

Jonas Jacobsson Gjörtler (M) anför i motion 2012/13:Fi224 att man bör se över möjligheterna att inrätta en expertgrupp för effektivisering av statlig verksamhet i syfte att reducera kostnaderna, med inspiration från en modell som införts i Storbritannien. En sådan grupp skulle bestå av experter från den offentliga och den privata sektorn med god kunskap om effektiviseringar och djup förståelse för hur offentliga verksamheter fungerar i praktiken.

Finn Bengtsson och Staffan Anger (båda M) föreslår i motion 2012/13:Fi233 att det bör utredas hur ekonomiskt hållbara våra offentligfinansierade välfärdssystem är och när gränsen för det offentliga åtagandet kan bli ifrågasatt samt lösningar för detta. Den solidariska finansieringsprincipen kan komma att ifrågasättas om färre ska försörja allt fler och vi inte finner lösningar på detta utifrån en bred parlamentarisk samsyn, anser motionärerna.

I motion 2012/13:Fi237 av Lars Beckman (M) anser motionären att det vore önskvärt att staten renodlade sin roll att vara myndighetsutövare och utöva tillsyn över verksamheter i stället för att ägna sig åt marknadsstörande kommersiella aktiviteter. Ett exempel på osund konkurrens är enligt motionären de veterinärkliniker som Jordbruksverket driver.

Finansutskottets ställningstagande

Finansutskottet står bakom det övergripande målet för förvaltningspolitiken som lyder: en innovativ och samverkande statsförvaltning som är rättssäker och effektiv samt har väl utvecklad kvalitet, service och tillgänglighet och som därigenom bidrar till Sveriges utveckling och ett effektivt EU-arbete. Detta mål beslutades av riksdagen i juni 2010 (se bet. 2009/10:FiU38). I april 2012 beslutade regeringen om ett program för statsförvaltningens utveckling, genom vilket det förvaltningspolitiska målet och verksamhetens inriktning ska konkretiseras och kommuniceras till statsförvalt-

ningen. Programmet behandlar områdena innovation och kvalitet, värdegrundsarbete, samarbete, service, tillväxtfrämjande, tillsyn, effektivisering av administrativa tjänster samt EU-arbete (se bet. 2012/13:FiU2). För att exempelvis öka effektiviteten och minska administrationskostnaderna i statsförvaltningen inrättades den 1 juni 2012 Statens servicecenter. Genom att koncentrera och standardisera den administrativa verksamheten i servicecentret skapas stordriftsfördelar samtidigt som myndigheterna i högre grad kan fokusera på sin kärnverksamhet. För att skapa en tydligare och mer samlad myndighetsorganisation har vidare bl.a. antalet myndigheter reducerats. Den 1 januari 2011 fanns det enligt Statskontorets beräkningar 377 myndigheter under regeringen, vilket var 14 färre än 2010. På samma gång har antalet anställda i den statliga sektorn ökat, från ca 235 000 år 2010 till ca 239 000 år 2011, dvs. en ökning med ca 4 000. Myndigheterna har alltså blivit färre men större.

Mot bakgrund av det arbete som pågår med att skapa en effektiv och rättssäker statsförvaltning avstyrks motionerna.

Staten som arbetsgivare

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om staten som arbetsgivare. Utskottet hänvisar till principen om den delegerade statliga arbetsgivarpolitiken och till det pågående arbetet inom de områden som tas upp i motionerna.

Jämför reservation 1 (MP) och särskilt yttrande (V).

Motionerna

I motion 2012/13:Fi227 av Henrik Ripa (M) anförs att man bör undersöka möjligheten att i regleringsbrevet för de statliga bolagen och verksamheterna införa rökfri arbetstid för de anställda.

Även i motion 2012/13:Ub385 av Jan Lindholm (MP) yrkande 2, anförs att statliga myndigheter, verk och företag bör göras till rökfria arbetsplatser genom regleringsbrev och ägardirektiv.

Jan Ericson (M) menar i motion 2012/13:Fi279 att statliga myndigheter bör kunna gå före och erbjuda de anställda som så önskar att arbeta kvar upp till 70 års ålder. Det ger enligt motionären en möjlighet att utvärdera effekterna och kan kanske förmå även övriga delar av arbetsmarknaden att välja samma väg.

Gunvor G Ericson m.fl. (MP) framhåller i motion 2012/13:Sf386 yrkande 2 att regeringen bör uppmana de statliga myndigheterna att främja ett mer jämställt uttag av föräldraledigheten bland sina anställda.

I partimotion 2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 14 skriver motionärerna att det behöver utredas hur ett kompetensutvecklingsprogram kan utformas för att offentligt anställda ska kunna läsa sfi (utbildning i svenska för invandrare) inom ramen för sin anställning.

I motion 2012/13:Fi243 av Anders Sellström (KD) anförs att den offentliga sektorn med statliga och kommunala verksamheter bör föregå med gott exempel och redovisa avsättningarna till tjänstepension på lönebeskedet. I längden ger det mer pålästa sparare som ställer högre krav, och på det sättet förbättras konkurrensen på marknaden för pensionssparande, skriver motionären.

Finansutskottets ställningstagande

Vid behandlingen av den förvaltningspolitiska propositionen fastslogs att den långtgående delegeringen av de arbetsgivarpolitiska frågorna till Arbetsgivarverket och till myndigheterna ligger fast (se bet. 2009/10:FiU38). Utskottet har tidigare avstyrkt liknande förslag som rör staten som arbetsgivare med hänvisning till principen om den delegerade statliga arbetsgivarpolitiken (senast i bet. 2011/12:FiU25). Innebörden är att de statliga myndigheterna, utifrån sina uppgifter, har en betydande frihet vad gäller bl.a. att utforma organisationen, arbetsprocesserna, lönebildningen och kompetensförsörjningen. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och avstyrker därmed de aktuella motionerna.

Utskottet vill emellertid lyfta fram några punkter med relevans för de här aktuella motionerna.

Först bör nämnas att i de statliga myndigheternas arbetsgivaransvar ingår att följa arbetsmiljölagen (1977:1160). Arbetsmiljölagen föreskriver att arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagarna utsätts för ohälsa eller olycksfall. Dessutom ska arbetsgivaren systematiskt planera, leda och kontrollera verksamheten på ett sätt som leder till att arbetsmiljön uppfyller de föreskrivna kraven på en god arbetsmiljö.

Utskottet vill också påminna om att en särskild utredare har i uppdrag att analysera de pensionsrelaterade åldersgränserna samt de hinder och möjligheter som finns för ett längre arbetsliv (dir. 2011:34). En delredovisning av uppdraget från april 2012 visar att förutsättningarna för äldre att arbeta längre blir allt bättre, men att reglerna i allmänna och avtalade pensioner behöver ses över för att underlätta ett längre arbetsliv. Utredningens uppdrag ska slutredovisas i april 2013.

När det gäller förslaget om att främja ett mer jämställt uttag av föräldraledigheten vill utskottet lyfta fram jämställdhetsbonusen, vars syfte är att förbättra förutsättningarna för jämställdhet vad gäller såväl föräldraledighet som deltagande i arbetslivet. Föräldrar som tar ut lika många föräldrapensningdagar var får maximal bonus.

Utskottet vill också nämna att en utredning pågår om ökad valfrihet och individuell anpassning av utbildning i svenska för invandrare (dir. 2011:81). Enligt ett tilläggsdirektiv som beslutades av regeringen i januari 2013 ska uppdraget i dess helhet redovisas senast den 1 oktober 2013 (dir. 2013:10).

Slutligen vill utskottet, med anledning av förslaget om att redovisa tjänstepensionsavsättningar på lönebeskedet, påminna om Finansinspektionens arbete med att genom information och privatekonomisk folkbildning stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden. I budgeten för 2013 har detta arbete dessutom fått utökade resurser till sammanlagt 7 miljoner kronor fr.o.m. 2013. Finansinspektionen administrerar bl.a. en självständig portal för aktuell utbildningsinformation i ämnet privatekonomi (www.finanskunskap.se).

Personalförsörjningskommission

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att tillsätta en personalförsörjningskommission. Utskottet förutsätter dock att regeringen noga följer effekterna av generationsväxlingen.

Jämför reservation 2 (V).

Motionen

I kommittémotion 2012/13:Fi202 av Ulla Andersson m.fl. (V) föreslår motionärerna att det riktas ett tillkännagivande till regeringen om att en personalförsörjningskommission bör tillsättas. Kommissionen skulle ges uppdraget att föreslå åtgärder och insatser för att lösa personalförsörjningen inom välfärdsverksamheterna i hela landet. Kommissionen bör bestå av företrädare för kommunerna och landstingen, de fackliga organisationerna, forskare inom arbetsmarknads- och genusfrågor samt företrädare för de politiska partierna. Till kommissionen bör också knytas organisationer som arbetar med landsbygdsfrågor.

Finansutskottets ställningstagande

I likhet med utskottets tidigare ställningstagande i denna fråga anser inte utskottet att det finns något skäl att tillsätta en personalförsörjningskommission (se bet. 2011/12:FiU2). Dock förutsätter utskottet att regeringen noga följer effekterna av generationsväxlingen. I en rapport av Arbetsförmedlingen från november 2010 framhölls att generationsväxlingen kan komma att medföra problem, och det redovisades också vilka åtgärder som kan behöva vidtas (Generationsväxlingen på arbetsmarknaden – i riket och i ett regionalt perspektiv, november 2010). Den stora utmaningen i samband

med generationsväxlingen är enligt rapporten att motverka bristen på arbetskraft genom att så långt det är möjligt sätta in olika strategier för att få ett ökat arbetskraftsdeltagande hos befolkningen i aktiv ålder samt minimera strukturarbetslösheten. Utskottet vill i det sammanhanget framhålla att arbetet med att få fler i arbetskraften och minska arbetslösheten redan har mycket hög prioritet i regeringens politik. Det nämns också i rapporten att arbetskraften har ökat betydligt mer efter 2006 än vad som varit vanligt under tidigare jämförbara konjunkturlägen. Utskottet noterar vidare att aktuella siffror över arbetskraften för helåret 2012 visar på en fortsatt ökning. Enligt Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökning uppgick arbetskraften, som består av sysselsatta och arbetslösa, till i genomsnitt 5 060 000 personer under 2012, vilket var 40 000 personer fler än föregående år. Av den totala ökningen var fler kvinnor än män.

Mot den bakgrunden avstyrks motionen.

Mätetal, användarperspektiv och design i offentlig verksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om mätetal, användarperspektiv och design i offentlig verksamhet. Utskottet hänvisar bl.a. till strategin för en digitalt samverkande statsförvaltning och det nationella rådet för innovation och kvalitet i offentlig verksamhet.

Jämför reservation 3 (S).

Motionerna

I motion 2012/13:Fi216 av Penilla Gunther (KD) föreslås att regeringen utreder möjligheten att använda metoden SROI (Social return on investment) inom den offentligt finansierade välfärdssektorn. Att göra en samtidig miljömässig, social och ekonomisk bedömning är enligt motionären en viktig uppgift för beslutsfattare för att kunna avgöra var de offentliga medlen gör störst samhällsnytta.

Anna Steele (FP) anför i motion 2012/13:Fi241 att mätetal ska införas i samtliga offentligt finansierade verksamheter. Principen bör vara att alla verksamheter på egen hand ska kunna klara av att definiera ett fåtal nyckeltal som avspeglar någon nytta för medborgarna. Det kan exempelvis handla om antalet elever per heltidslärartjänst eller antalet avslutade ärenden per handläggare i genomsnitt.

I motion 2012/13:Fi242 av Håkan Bergman och Matilda Ernkrans (båda S) efterfrågas en översyn av behovet av att stimulera utvecklingen av en samhällsinriktad strategisk design för att lösa framtida utmaningar. Den tra-

ditionella designens principer kan enligt motionärerna appliceras på stora samhällsutmaningar och system som utbildning, hälso- och sjukvård, åldrande befolkning och klimatomställning.

Håkan Bergman och Louise Malmström (båda S) framhåller i motion 2012/13:Fi265 det paradoxala i att den digitala utvecklingen som så kraftfullt förändrat vår privata tillvaro har satt så få avtryck i offentliga verksamheter som skola, sjukvård och äldreomsorg. Motionärerna anser att riksdagen bör ge regeringen i uppdrag att initiera ett utvecklingsprogram för att främja användarperspektivet och för att höja kvaliteten inom den offentliga verksamhetens tjänster.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet har behandlat liknande motioner tidigare (se bet. 2011/12:FiU25).

När det gäller mätetal i offentligt finansierade verksamheter anser utskottet liksom tidigare att de mål som riksdagen beslutat om, och som regeringen enligt budgetlagen ska redovisa mot, inte är begränsade till enbart kostnadseffektivitet. Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen beslutat.

Beträffande förslag om samhällsinriktad strategisk design vill utskottet lyfta fram det nationella rådet för innovation och kvalitet i offentlig verksamhet, som regeringen utsåg i maj 2011 och som ska slutredovisa sitt uppdrag senast den 1 juni 2013 (dir. 2011:42). I sammanhanget vill utskottet också hänvisa till den digitala agenda som regeringen tog fram under 2011. Enligt den ska Sverige bli bäst i världen på att använda digitaliseringsens möjligheter. Detta mål är också antaget av riksdagen (se bet. 2011/12:TU1).

Utskottet vill också påminna om att regeringen i december 2012 fattade beslut om en strategi för en digitalt samverkande statsförvaltning, Med medborgaren i centrum, som handlar om att skapa en enkel, öppen och effektiv statsförvaltning. Under perioden 2010–2012 har E-delegationen bedrivit ett antal förstudier till förvaltningsgemensamma tjänster, dvs. tjänster som nyttjas av flera offentliga aktörer. E-delegationen har i uppdrag att driva på e-utvecklingen inom den offentliga sektorn. En viktig erfarenhet har varit att det behövs en fördjupad samordning för att ta fram gemensamma tjänster för att realisera nyttor och strategiska mål. Därför har E-delegationen under hösten 2012 inrättat ett programråd och ett programkontor vars syfte är att samordna de tjänster som delegationen har tagit initiativ till. E-delegationen ska två gånger om året avrapportera till regeringen. Senast gjordes detta i betänkandet Så enkelt som möjligt för så många som möjligt – förstärkt samordning av förvaltningsgemensamma tjänster (SOU 2012:68).

De aktuella motionerna avstyrks mot denna bakgrund.

Etiskt förhållningssätt i staten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om ett etiskt förhållningssätt i staten. Utskottet påminner bl.a. om att en omfattande satsning i form av ett projekt om offentligt etos och värdegrundsfrågor i statsförvaltningen har genomförts under perioden 2010–2012.

Jämför reservation 4 (S).

Motionen

I motion 2012/13:Fi286 av Peter Johnsson och Christina Oskarsson (båda S) anförs att förtroendet för statsförvaltningen har minskat det senaste året, vilket är mycket allvarligt för demokratin. Staten och dess myndigheter måste vara föregångare och leva upp till det som riksdagen beslutar. Motionärerna anser att staten bör ta fram en ekonomihandbok och ett etiskt förhållningssätt för statsförvaltningen och myndigheterna.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet vill påminna om att en omfattande satsning i form av ett projekt om offentligt etos och värdegrundsfrågor i statsförvaltningen har genomförts under perioden 2010–2012. Syftet med projektet har varit att stärka de anställdas kunskaper om och förståelse för grundläggande värden i statsförvaltningen och rollen som statstjänsteman. (Se bet. 2012/13:FiU2.)

I övrigt vill utskottet också hänvisa till de regler som finns i myndighetsförordningen (2007:515) och till förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll.

Mot den bakgrunden avstyrks motionen.

Fri tillgång till offentliga data

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om fri tillgång till offentliga data. Utskottet hänvisar till en pågående utredning om bättre förutsättningar för vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen.

Motionen

Lars-Axel Nordell (KD) anför i motion 2012/13:Fi222 att offentlig information bör göras fritt tillgänglig. Enligt motionären finns i dagsläget ingen nationell portal eller katalogtjänst som gör det enkelt att hitta och vidareut-

nyttja data från den offentliga sektorn. Vinnova har nyligen fått i uppdrag att utveckla en sådan portal men det är osäkert hur många datakällor som portalen kommer att kunna erbjuda, påpekar motionären.

Finansutskottets ställningstagande

Lagen (2010:566) om vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen syftar till att främja utvecklingen av en informationsmarknad genom att underlätta enskildas användning av handlingar som tillhandahålls av myndigheter. Lagen bygger på ett EU-direktiv, det s.k. PSI-direktivet, och trädde i kraft den 1 juli 2010. I december 2011 presenterade kommissionen ett förslag till ändring i PSI-direktivet, som efter förhandlingar nyligen antogs av Europaparlamentet och rådet. Den 17 januari 2013 beslutade regeringen att tillsätta en utredare för att se över vad som måste göras för att anpassa svensk lag till de antagna ändringarna i direktivet (dir. 2013:2, Bättre förutsättningar för vidareutnyttjande av handlingar från den offentliga förvaltningen). Förslag till lagändringar ska lämnas senast den 13 juni 2013, och i övrigt ska uppdraget redovisas senast den 30 oktober 2013. Utredaren ska bl.a. se över myndigheternas bemyndiganden för uttag av avgifter för tillhandahållande och vidareutnyttjande av information i syfte att öka tydligheten. Utredaren ska också utreda vilka insatser som behövs för att förbättra förutsättningarna för företag och andra att använda informationen, t.ex. om någon myndighet behöver få i uppdrag att ge stöd till myndigheterna eller kontrollera hur PSI-lagstiftningen efterlevs.

Mot bakgrund av det pågående arbetet inom området avstyrks motionen.

Ägandeutredning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om att tillsätta en ägandeutredning. Utskottet hänvisar till att det finns uppgifter om ägarförhållanden bl.a. hos Statistiska centralbyrån och att forskning inom området bedrivs på universitet och högskolor.

Jämför reservation 5 (V).

Motionen

I kommittémotion 2012/13:Fi204 av Ulla Andersson m.fl. (V) framhålls att en parlamentarisk utredning bör tillsättas i syfte att ge en heltäckande bild över hur ägandeförhållandena ser ut i olika sektorer. Utredningen bör också analysera ägandets effekter ur ett samhällsekonomiskt, socialt och demokratiskt perspektiv. Alltmer av ägandet sker genom institutionella placeringar, och i spåren av ett ökat osynligt ägande följer ökad spekulation

och skattesmitning. Ägande är en makt- och demokratifråga, och sedan den förra ägarutredningen 1985 torde ägarförhållandena i Sverige kraftigt ha förändrats, anför motionärerna.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet behandlade motsvarande yrkande om att tillsätta en parlamentarisk ägarutredning i betänkande 2011/12:FiU1. Utskottet vidhåller samma principiella utgångspunkt som tidigare. En sådan utredning presenterades 1988 (SOU 1988:38, Ägande och inflytande i svenskt näringsliv). Även om någon motsvarande utredning inte gjorts sedan dess finns uppgifter om ägarförhållanden bl.a. hos Statistiska centralbyrån och hos myndigheter och organisationer. Forskning inom området bedrivs på universitet och högskolor. Utskottet anser att det är viktigt med kunskap på området, men att sådan redan går att finna i befintlig statistik och forskning.

Utskottet avstyrker därmed motionen.

Statens ägande i Akademiska hus AB

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om statens ägande i Akademiska hus AB. Utskottet framhåller bl.a. att det pågår en bolagsgenomgång av Akademiska hus AB där man ser över bolagets uppdrag, strategi, ekonomiska mål, roll på marknaden etc.

Jämför reservation 6 (MP).

Motionen

Yilmaz Kerimo och Tommy Waidelich (båda S) anför i motion 2012/13:Fi217 att en ändring i lagstiftningen rörande universitetens och högskolornas möjligheter att äga sina fastigheter bör utredas. Akademiska hus AB är i dag ett av Sveriges största fastighetsbolag. Ett sådant beslut skulle bl.a. innebära att den vinst som i dag går till statskassan i stället skulle stanna kvar i högskolesektorn och därmed bidra till att höja kvaliteten på den svenska utbildningen och forskningen, menar motionärerna.

I kommittémotion 2012/13:C421 av Jan Lindholm m.fl. (MP) yrkande 3 anförs att direktiven till Akademiska hus bör kompletteras med att bolaget ges möjlighet att tillhandahålla studentbostäder och är skyldigt att upplåta mark för detta där det är lämpligt. Vidare ska de lärosäten som så önskar kunna investera i studentbostäder.

Finansutskottets ställningstagande

Enligt uppgifter som utskottet fått från Regeringskansliet pågår för närvarande en bolagsgenomgång av Akademiska hus AB. Man ser över bolagets uppdrag, strategi, ekonomiska mål, roll på marknaden etc. Genomgången bedöms preliminärt vara avslutad hösten 2013. Som också framgår av statens ägarpolicy är det en naturlig del i att vara en värdeskapande och aktiv ägare att löpande utvärdera bolagen och pröva skälen till ett fortsatt statligt ägande.

Vidare kan nämnas att Ägarutredningen haft i uppdrag att lämna förslag till hur statens ägande i de bolag som i dag förvaltas av Regeringskansliet i fortsättningen ska organiseras och bedrivs. Det gäller således inte omfattningen eller inriktningen av detta ägande utan enbart om hur det ska förvaltas för att nå målen på mest effektiva sätt. Utredningen överlämnades till regeringen i mars 2012 (SOU 2012:14, Ekonomiskt värde och samhällsnytta – förslag till en ny statlig ägarförvaltning).

När det gäller studentbostäder anser utskottet att detta är en fråga med hög prioritet i regeringens och de berörda myndigheternas arbete. Regeringen gav exempelvis i november 2012 Boverket i uppdrag att se över det regelverk som påverkar byggandet av student- och ungdomsbostäder. Målet är att skapa ett regelverk som underlättar byggande av studentbostäder. Boverkets uppdrag ska redovisas senast den 1 juli 2013.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna.

Naturområden i Stockholms skärgård

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om naturområden i Stockholms skärgård. Utskottet hänvisar bl.a. till att regeringen under 2014 ska återkomma till riksdagen med förslag om den statliga fastighetsförvaltningen.

Jämför reservation 7 (S, V).

Motionen

Matilda Ernkrans (S) framhåller i motion 2012/13:Fö219 att Fortifikationsverket bör överlämna värdefulla naturområden i Stockholms skärgård till Naturvårdsverket. Fortifikationsverket har fått regeringens uppdrag att sälja ut mark och tillgångar som inte används längre av försvaret. Motionären framhåller att regeringen tidigare inlett ett arbete med att föra över värdefull skog och natur från statligt ägande i Sveaskog och Fortifikationsverket till Naturvårdsverket. Även i fallet med Stockholms skärgård bör regeringen undersöka vilka öar eller fastigheter på öarna som är skyddsvärda.

Finansutskottets ställningstagande

Fortifikationsverket förvaltar fastigheter som främst används för försvarsändamål. Verksamheterna finansieras främst genom avgifter, dvs. hyresintäkter. Som framgår av budgetpropositionen för 2013 (utg.omr. 2) ska regeringen under 2014 återkomma till riksdagen med förslag om den statliga fastighetsförvaltningen. Förslagen ska beröra principerna för och styrningen av den statliga fastighetsförvaltningen inklusive förvaltningen av Fortifikationsverkets fastighetsbestånd.

Utskottet vill också påminna om att drygt 800 miljoner kronor avsattes i budgeten för 2013 till anslaget för skydd av värdefull natur under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Vidare har arealen produktiv skog som skyddats under den senaste tioårsperioden ökat kraftigt. I de skyddade arealerna ingår bl.a. värdefulla skogar som skyddats genom överenskommelser med Sveaskog, Statens Fastighetsverk och Fortifikationsverket.

Mot den bakgrunden avstyrks motionen.

Sociala investeringar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår en motion om sociala investeringar. Utskottet anser att förutsättningarna för samverkan kring sociala investeringar mellan myndigheter och kommuner och landsting finns redan i dag.

Jämför reservation 8 (MP).

Motionen

I motion 2012/13:Fi297 av Per Bolund och Mats Pertoft (båda MP) yrkande 2 anförs att regeringen tydligt bör ge de berörda statliga myndigheterna – exempelvis Arbetsförmedlingen, polisen och Försäkringskassan – i uppgift att samarbeta med de kommuner och landsting som vill göra sociala investeringar. Sociala investeringar syftar till att genom tidiga insatser minska sociala problem och därmed stora kostnader i senare skeden för exempelvis rättsväsendet, sjukvården och socialtjänsten. Fungerande sociala investeringar kräver enligt motionärerna samarbete mellan många parter, såväl kommunala som statliga.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser att förutsättningarna för samverkan kring sociala investeringar mellan myndigheter och kommuner och landsting redan finns, bl.a. genom myndighetsförordningen. Enligt 6 § myndighetsförordningen (2007:515) ska myndigheterna verka för att genom samarbete med andra myndigheter och andra ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda

samt för staten som helhet. Vidare finns i exempelvis såväl Arbetsförmedlingens som Försäkringskassans instruktioner regler om samverkan med andra myndigheter och med kommuner och landsting i syfte att nå en effektiv verksamhet.

Utskottet avstyrker motionen mot denna bakgrund.

Budgetpropositionens innehåll

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om budgetpropositionens innehåll. Utskottet hänvisar till det befintliga innehållet i budgetpropositionen.

Jämför reservationerna 9 (MP) och 10 (V).

Motionerna

I kommittémotion 2011/12:So494 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 3 anförs att riksdagen bör tillkännage för regeringen att statsbudgeten ska kompletteras med en barnbilaga som visar vilka konsekvenser åtgärder och beslut har för barnens del. Redovisningen bör gälla alla beslut som i bred bemärkelse påverkar barns livsvillkor. Motsvarande yrkande finns även i kommittémotion 2012/13:So201 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 4.

I kommittémotion 2012/13:A386 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 1 efterfrågas en jämställdhetsintegrering av den statliga budgeten och jämställdhetskonskvensbeskrivningar av politiska reformer. Syftet skulle vara att se till att den statliga budgeten används för att främja en jämställd samhällsutveckling på motsvarande sätt som miljökonsekvensbeskrivningar av infrastrukturprojekt eller miljöfarlig verksamhet.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser att barnperspektivet redan i dag är representerat i budgetpropositionen. Exempelvis redovisas den ekonomiska situationen för barnfamiljer under utgiftsområde 12 Ekonomisk trygghet för familjer och barn i budgetpropositionen. Resultatredovisningen omfattar bl.a. barnhushållens inkomstutveckling, familjepolitikens betydelse samt fördelningen av ekonomisk standard mellan olika typer av familjebildningar. Målet för den ekonomiska familjepolitiken, som godkändes av riksdagen 2010, är att den ska bidra till förbättrade förutsättningar för en god ekonomisk levnadsstandard samt ökad valfrihet och stärkt makt över den egna livssituationen för alla barnfamiljer.

När det gäller jämställdhetsintegrering av budgeten vill utskottet påminna om den uppföljning av ekonomisk jämställdhet som sedan 2003 redovisas i en bilaga i budgetpropositionen. (För budgetpropositionen för

2013 återfinns denna i bilaga 4 Ekonomisk jämställdhet mellan kvinnor och män.) Dessutom vill utskottet framhålla att det inom Regeringskansliet under senare år bedrivits ett systematiskt arbete för att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten. Arbetet har bl.a. resulterat i fler och tydligare jämställdhetsmål och uppdrag i myndigheternas regleringsbrev.

Mot denna bakgrund avstyrks motionerna.

Pris- och löneomräkningen i staten

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om att förändra pris- och löneomräkningen i staten. Utskottet ser i nuläget ingen anledning att ändra de av riksdagen fastlagda principerna för pris- och löneomräkningen.

Jämför reservation 11 (V).

Motionerna

I partimotion 2012/13:Fi251 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 föreslås att riksdagen ska begära att regeringen återkommer under 2013 med ett förslag på hur pris- och löneomräkningen kan utformas på ett mer rättvist sätt än i dag, i syfte att motverka urholkningen av verksamhetsanslagen i budgeten. Den nuvarande omräkningsfaktorn är enligt motionärerna okänslig för de stora skillnaderna i produktivitetstillväxt inom olika delar av tjänstesektorn.

I motion 2012/13:Fi273 av Jasenko Omanovic och Meeri Wasberg (båda S) framhålls att löne- och anslagssystemet i staten bör ses över och göras mer förutsägbart. Enligt motionärerna har kritiken mot systemet, och då i synnerhet produktivitetsavdraget, vuxit i takt med att de ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningarna inom staten har förändrats.

Finansutskottets ställningstagande

I budgetpropositionen för 2013 (s. 398–399) redogörs för principerna bakom pris- och löneomräkningen. För att möjliggöra en långtgående delegering till myndigheterna, och för att undvika intrång och inblandning i lönerörelsen, var det angeläget att skapa ett system för pris- och löneomräkning enligt vilket myndigheterna genom sitt handlande inte skulle kunna påverka kompensationen. Riksdagen har beslutat om följande riktlinjer för pris- och löneomräkningen (bet. 1991/92:FiU20):

- Myndigheternas verksamhet ska prövas som en helhet. Anslagsnivån är ett uttryck för beslutad och förväntad ambitionsnivå i verksamheten.

- Den allmänna prisutvecklingen inom den konkurrensutsatta sektorn ska utgöra utgångspunkt vid fastställandet av kompensationen för kostnadsutvecklingen.
- Statsmakternas ansvar inom ramen för den statliga budgetprocessen ska i likhet med andra parter på arbetsmarknaden särskiljas från frågor som det ankommer på staten som arbetsgivare att förhandla om.

Grunden för systemet har sedan dess varit att det är de beslutade anslagsnivåerna för myndigheternas verksamhet som ska pris- och löneomräknas. De kostnader som ska räknas om är löner, hyror och övriga förvaltningskostnader. Vid omräkningen används separata index för prisutvecklingen inom de tre nämnda utgiftsgrupperna. Transfereringar som finansieras från myndighetsanslag räknas därmed inte om inom ramen för pris- och löneomräkningssystemet. Systemet ska bidra till att skapa förutsättningar för en produktivitetutveckling som motsvarar den som uppnås i den privata sektorn.

Utskottet ser i nuläget ingen anledning att ändra principerna för pris- och löneomräkningen. Motionerna avstyrks därför.

Finansiering av infrastruktur m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om alternativ finansiering av infrastruktur. Utskottet framhåller bl.a. vikten av att utgifter med anslagsfinansiering underkastas samma budgetprövning som övriga utgifter.

Motionerna

Helena Lindahl (C) anför i motion 2012/13:T301 yrkande 2 att man bör se över möjligheten att låta intäkterna från försäljningar av statliga bolag investeras i infrastruktur i stället för att skriva ned statsskulden. Viktiga infrastrukturobjekt som i dag saknar finansiering är enligt motionären exempelvis Norrbotniabanan och Inlandsbanan.

I motion 2012/13:N369 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD) yrkande 2 anför att statliga inkomster som kommer av aktieutdelningar från statliga bolag eller försäljning av statlig egendom ska användas till att utöka det statliga engagemanget i viktiga svenska samhällsfunktioner. Fokus bör enligt motionärerna ligga på infrastruktur, livsmedelsförsörjning, naturtillgångar, el, energi och försvarsmateriel.

Finansutskottets ställningstagande

Motionärerna efterfrågar någon form av öronmärkning av intäkter från försäljning av statliga bolag. I stället för att försäljningsintäkter från statliga bolag skulle minska statens lånebehov, allt annat lika, skulle de användas för att finansiera bl.a. infrastrukturinvesteringar.

Finansutskottet har vid flera tidigare tillfällen avvisat alternativa förslag än anslagsfinansiering vid bl.a. infrastrukturinvesteringar (se t.ex. 2011/12: FiU1). Utskottet menar i likhet med tidigare att det viktigaste skälet är att investeringsutgifter med anslagsfinansiering underkastas samma budgetprövning som övriga utgifter. Oberoende av om finansieringen sker genom anslag eller lån påverkas statsbudgetens saldo och den offentliga sektorns finansiella sparande. Statens budget ska vara fullständig och omfatta alla statens inkomster och utgifter samt andra betalningar som påverkar statens lånebehov.

Härmed avstyrks motionerna.

Behov av ny statistik

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motioner om ny statistik. Utskottet hänvisar till befintlig statistik och till pågående arbete.

Jämför reservation 12 (SD).

Motionerna

Johnny Skalin (SD) anför i motion 2012/13:Fi256 att det statistiska underlaget kring utbetalningar av ekonomiskt bistånd bör förtydligas och utökas. En stor del av det ekonomiska biståndet går i dag till utrikes födda, och för att kunna analysera orsakerna till varför vissa grupper är mer utsatta, bör det statistiska underlaget förbättras.

I motion 2012/13:Fi276 av Sara Karlsson (S) framhålls behovet av andra mått än BNP (bruttonationalprodukt) för att mäta tillväxt och utveckling. BNP är enligt motionären ett trubbigt mått som säger väldigt lite om tillståndet för den sociala och miljömässiga utvecklingen.

Finansutskottets ställningstagande

Utskottet anser att det statistiska underlaget kring utbetalningar av bistånd redan är tillfredsställande. Från och med januari 2012 samlas uppgifter om ekonomiskt bistånd in och redovisas månadsvis på kommunnivå. Statistiken avser ekonomiskt bistånd i form av försörjningsstöd och bistånd för livsföringen i övrigt och är uppdelad efter kön, inrikes respektive utrikes

födda, hushållstyp, försörjningshinder och kommun. Statistiken grundar sig på individuppgifter som Statistiska centralbyrån (SCB) samlar in på uppdrag av Socialstyrelsen. Mot den bakgrunden avstyrks motionen.

När det gäller behovet av andra mått än BNP har utskottet redogjort för sin syn i betänkande 2011/12:FiU26 Bredare mått på samhällsutvecklingen. Enligt utskottet är det viktigt att den ekonomiska tillväxten är förenlig med god miljö och god hälsa. För att säkerställa en långsiktig hållbar tillväxt är det därför angeläget att det finns en tillförlitlig statistik och en välutvecklad analys inom en mängd olika områden. Samtidigt ligger Sverige långt framme i arbetet med miljö- och hållbarhetsräkenskaper, och det pågår ett omfattande arbete för att bl.a. ytterligare förbättra beslutsunderlaget för den svenska miljö-, energi- och klimatpolitiken. Exempelvis har Konjunkturinstitutet fått i uppdrag av regeringen att, i samråd med Naturvårdsverket, utarbeta en årlig rapport om miljöpolitikens samhällsekonomiska aspekter, däribland den ekonomiska politikens kort- och långsiktiga effekter på riksdagens mål för miljö kvalitet och på en i övrigt miljömässigt hållbar utveckling. Vidare finns sedan 2011 en rättslig ram på EU-nivå för framställning av miljöräkenskaper inom EU.

Utskottet har också noterat att den nyligen publicerade delutredningen av Framtidskommissionen (Vägen mot en grön framtid, Ds 2013:1) berör alternativ till BNP som ett sätt för att mäta hållbar tillväxt. Ett flertal försök har enligt utredaren gjorts för att antingen justera BNP-måttet eller lansera konkurrerande mått. Dock lider de alternativa måtten av både praktiska och teoretiska svårigheter. På kort sikt borde därför resurser kanaliseras mot vidare forskning som kan ge bättre underlag om tillståndet i miljön, fortsätta att stödja det internationella arbetet för att standardisera miljöräkenskaper och bättre följa upp hur Sveriges och världens samlade tillgångar utvecklas över tid.

Mot bakgrund av pågående arbeten i syfte att utveckla miljö- och hållbarhetsräkenskaper avstyrks motionen.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Staten som arbetsgivare, punkt 2 (MP)

av Per Bolund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2012/13:Sf386 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 2 och

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP) yrkande 14 och avslår motionerna

2012/13:Fi227 av Henrik Ripa (M),

2012/13:Fi243 av Anders Sellström (KD),

2012/13:Fi279 av Jan Ericson (M) och

2012/13:Ub385 av Jan Lindholm (MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Enligt Försäkringskassan har möjligheten att få föräldralön, som statligt anställda och majoriteten av privatanställda har, spelat roll för ett ökat uttag av föräldraledighet bland män. Men även andra åtgärder har stor betydelse. Till exempel visar Unionen i sin rapport Barn, kompetens och karriär att ett föräldravänligt arbetsliv gynnar alla. Regeringen har steg för steg tagit bort Försäkringskassans riktlinjer om att verka för ett mer jämställt uttag; i stället framhålls föräldrars val. Detta sker trots att lagstiftningen bygger på att hälften av dagarna tillfaller vardera föräldern men där dagar kan överlätas mellan föräldrarna. Jag anser att regeringen därför bör uppmana statliga myndigheter att främja ett mer jämställt uttag bland sina anställda.

I dag finns det anställda inom den offentliga sektorn med mycket begränsade kunskaper i svenska. De finns inom både statlig och kommunal verksamhet. Det behöver utredas hur ett kompetensutvecklingsprogram kan utformas för att offentligt anställda ska kunna läsa sfi inom ramen för sin anställning.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om ett kompetensutvecklingsprogram för offentligt anställda.

2. Personalförsörjningskommission, punkt 3 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi202 av Ulla Andersson m.fl. (V).

Ställningstagande

Den kommande generationsväxlingen på arbetsmarknaden har diskuterats under lång tid. Nu är de stora pensionsavgångarna här och alltför lite har blivit gjort för att möta de utmaningar som följer av dem. Valfärdsverksamheterna inom kommunsektorn har högst antal pensionsavgångar och har redan i dag svårt att få tag på utbildad arbetskraft. På grund av de brister som finns inom äldre- och barnsomsorgen arbetar många, framför allt kvinnor, deltid. Cirka 1,6 miljoner människor kommer att lämna arbetsmarknaden av åldersskäl fram till 2025. Många yrken inom den offentliga sektorn har åldersavgångar på över 50 procent de närmaste åren.

Det är dags att ta ett helhetsgrepp och det finns möjligheter. Skillnaden mellan kvinnors och mäns sysselsättningsgrad uppgår i dag till ca 5 procentenheter. Sysselsättningsgapet indikerar att en ökning av kvinnors förvärvsfrekvens är helt avgörande för den framtida personalförsörjningen. Också bland utlandsfödda finns en stor potential att öka arbetskraftsdeltagandet.

Regeringen bör mot denna bakgrund tillsätta en personalförsörjningskommission med uppdraget att föreslå åtgärder och insatser för att lösa personalförsörjningen inom valfärdsverksamheterna i hela landet. Kommissionen bör bestå av företrädare för kommuner och landsting, de fackliga organisationerna, forskare inom arbetsmarknads- och genusfrågor och företrädare för de politiska partierna. Till kommissionen bör också knytas organisationer som arbetar med landsbygdsfrågor.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om att tillsätta en personalförsörjningskommission.

3. Mätetal, användarperspektiv och design i offentlig verksamhet, punkt 4 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Maryam Yazdanfar (S), Bo Bernhardsson (S), Marie Nordén (S) och Sven-Erik Bucht (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Fi265 av Håkan Bergman och Louise Malmström (båda S) och avslår motionerna 2012/13:Fi216 av Penilla Gunther (KD), 2012/13:Fi241 av Anna Steele (FP) och 2012/13:Fi242 av Håkan Bergman och Matilda Ernkrans (båda S).

Ställningstagande

Som medborgare förvånas vi över det paradoxala i att den digitala utveckling, som så kraftfullt har förändrat vår privata tillvaro, har satt så få avtryck i andra viktiga delar i våra liv, som förskola, skola, sjukvård eller omsorgen om våra äldre. Vi använder den senaste tekniken när vi bygger lokalerna och husen. Vi använder ny avancerad teknik för styrning av el, luft och vatten till våra skolor, vårdlokaler och äldreboenden, men mycket lite till att utveckla förhållandena för dem som använder sig av eller finns i husen. Då försvinner användarperspektiven. Vården är kanske det område som kommit längst men även där finns mycket att göra. Mot den bakgrunden bör regeringen initiera ett utvecklingsprogram för att främja användarperspektivet i den offentliga verksamhetens tjänster.

Vi anser riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om användarperspektivet i offentlig verksamhet.

4. Etiskt förhållningssätt i staten, punkt 5 (S)

av Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Maryam Yazdanfar (S), Bo Bernhardsson (S), Marie Nordén (S) och Sven-Erik Bucht (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Fi286 av Peter Johnsson och Christina Oskarsson (båda S) yrkande 1.

Ställningstagande

Förtroendet för statsförvaltningen har minskat det senaste året, vilket är mycket allvarligt för demokratin. Staten och dess myndigheter måste vara föregångare och leva upp till det som riksdagen beslutar när det gäller ekonomisk redovisning och momsredovisningar, leva upp till lagen om offentlig upphandling m.m. När medier och inte statens egen internkontroll eller revision finner felaktigheterna i myndigheternas redovisning, tappar medborgarna förtroendet för statsförvaltningen.

Mot den bakgrunden bör staten ta fram en ekonomihandbok och ett etiskt förhållningssätt för statsförvaltningen och myndigheterna.

Vi anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om etiskt förhållningssätt i staten.

5. Ägandeutredning, punkt 7 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Fi204 av Ulla Andersson m.fl. (V).

Ställningstagande

Alltmer av ägandet sker genom institutionella placeringar. I spåren av ett ökat osynligt ägande följer ökad spekulation och skattesmitning. Pensionsfonder, investeringsfonder, hedgefonder och riskkapitalbolag är alla en del av det systemet. Hur dessa fonder och bolag påverkar ägande, investeringar och sysselsättning är det i dag ingen som vet. Institutionella osynliga ägare med kortsiktiga vinstintressen för med sig konsekvenser. Det påverkar investeringsvolymerna, arbetsvillkor och näringslivets utveckling i stort.

Ägande är en makt- och demokratifråga. Vilka som fattar besluten, hur besluten fattas och på vilka grunder och hur besluten påverkar samhället är centralt i en demokrati. Ägandet påverkar också den ekonomiska utvecklingen, de sociala förhållandena liksom miljön och lagstiftningen. Sedan den förra ägarutredningen tillsattes 1985 torde ägandeförhållandena i Sverige kraftigt ha förändrats.

Mot denna bakgrund bör en parlamentarisk utredning tillsättas i syfte att ge en heltäckande bild av hur ägarförhållandena ser ut i olika sektorer. Utredningen bör också analysera ägandets effekter ur samhällsekonomiskt, socialt och demokratiskt perspektiv.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om en parlamentarisk ägandeutredning.

6. Statens ägande i Akademiska hus AB, punkt 8 (MP)

av Per Bolund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:C421 av Jan Lindholm m.fl. (MP) yrkande 3 och avslår motion 2012/13:Fi217 av Yilmaz Kerimo och Tommy Waidelich (båda S).

Ställningstagande

Fler krafter och mer kapital behöver frigöras för skapandet av fler studentbostäder. Direktiven till Akademiska hus AB bör kompletteras med att bolaget ges möjlighet att tillhandahålla studentbostäder och är skyldigt att upplåta sin mark för detta, där det är lämpligt. De lärosäten som så önskar bör tillåtas att investera i studentbostadsfastigheter.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om Akademiska hus AB och lärosätenas roll i bostadsförsörjningen.

7. Naturområden i Stockholms skärgård, punkt 9 (S, V)

av Fredrik Olovsson (S), Pia Nilsson (S), Maryam Yazdanfar (S), Bo Bernhardsson (S), Marie Nordén (S), Ulla Andersson (V) och Sven-Erik Bucht (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen delvis motion 2012/13:Fö219 av Matilda Ernkrans (S).

Ställningstagande

Fortifikationsverket har fått regeringens uppdrag att sälja ut mark och tillgångar som inte längre används av försvaret. Fastigheter som tidigare arrenderats ut eller hyrts ut säljs nu till marknadspris. Vi menar att det är bra att staten på detta sätt säljer tillgångar som försvaret inte har nytta av. Men i vissa fall rör det sig om värdefulla naturområden i skärgården som tidigare inte exploaterats och som i praktiken varit skyddade av det statliga ägandet.

Regeringen bör därför undersöka vilka öar eller vilka fastigheter på öarna i Stockholms skärgård som är skyddsvärda och därför bör föras över till Naturvårdsverket eller Skärgårdsstiftelsen för att bli naturreservat.

Vi anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om naturområden i Stockholms skärgård.

8. Sociala investeringar, punkt 10 (MP)

av Per Bolund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2012/13:Fi297 av Per Bolund och Mats Pertoft (båda MP) yrkande 2.

Ställningstagande

Sociala investeringar syftar till att genom tidiga insatser minska sociala problem och därmed stora kostnader för exempelvis rättsväsendet, sjukvården och socialtjänsten i senare skeden. Sociala investeringar vinner ökat intresse i många kommuner och landsting runt om i landet eftersom man ser att detta tänkande både kan spara ekonomiska resurser och att mänskligt lidande undviks.

Fungerande sociala investeringar kräver samarbete mellan många parter, såväl kommunala som statliga. Regeringen bör därför ge berörda statliga myndigheter i uppgift att samarbeta med kommuner och landsting som vill göra sociala investeringar.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om sociala investeringar.

9. Budgetpropositionens innehåll, punkt 11 (MP)

av Per Bolund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:A386 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 1 och avslår motionerna

2011/12:So494 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 3 och

2012/13:So201 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 4.

Ställningstagande

Den statliga budgeten ska främja en jämställd samhällsutveckling. En av de viktigaste strategierna i jämställdhetsarbetet är integrering av jämställdhet i alla politikområden. I teorin är jämställdhetsintegrering ett verktyg som ska hjälpa Regeringskansliet att omfördela de resurser som tilldelas kvinnor och män i så olika grad: tid, inkomster, makt och hälsa. I prakti-

ken tillämpas dock inte strategin på ett enhetligt, systematiskt och konsekvent sätt. Det saknas konkreta jämställdhetspolitiska mål, indikatorer och en kvalitativ metod för analys, uppföljning och utvärdering. Resultatet är en bristfällig tillämpning av jämställdhetsintegrering som vi ser konsekvenserna av i arbetslöshetsförsäkringen, sjukförsäkringen och föräldraförsäkringen.

Det är hög tid att införa en lagstiftning om jämställdhetsintegrering av statens budget. En sådan lagstiftning handlar också om att säkerställa att myndigheternas arbete med jämställdhetsintegrering verkligen sker som ett medel för att uppnå de jämställdhetspolitiska målen. Jämställdhetskonsekvensbeskrivningar (JKB) ska användas som metod för att utvärdera större politiska reformer på samma sätt som miljölagstiftningen föreskriver en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) av infrastrukturprojekt eller miljöfarlig verksamhet.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om jämställdhetsintegrering av den statliga budgeten.

10. Budgetpropositionens innehåll, punkt 11 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motionerna

2011/12:So494 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 3 och

2012/13:So201 av Eva Olofsson m.fl. (V) yrkande 4 och

avslår motion

2012/13:A386 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP) yrkande 1.

Ställningstagande

Barnperspektivet måste alltid finnas med när lagar stiftas och samhällets resurser fördelas. Många förslag och beslut i stadsbudgeten påverkar barns villkor. För att få en överblick över vilka konsekvenser åtgärder och beslut som finns med i stadsbudgeten får för barn bör redovisas i samband med budgeten i form av en barnbilaga. Redovisningen bör gälla alla beslut som i bred bemärkelse påverkar barns livsvillkor.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om en barnbilaga i statsbudgeten.

11. Pris- och löneomräkningen i staten, punkt 12 (V)

av Ulla Andersson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi251 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) yrkande 2 och avslår motion

2012/13:Fi273 av Jasenko Omanovic och Meeri Wasberg (båda S).

Ställningstagande

Systemet med pris- och löneomräkning infördes i början av 1990-talet som en följd av övergången till mål- och resultatstyrning. Systemet är ett generellt system med en automatisk beräkning. Det tar inte hänsyn till den faktiska utgiftsutvecklingen. Den grundläggande orsaken till att modellen infördes var att lönerna inom den statliga sektorn skulle ha en följsamhet gentemot andra sektorer på arbetsmarknaden. Löneutvecklingen i staten ska genom denna metod inte vara vare sig högre eller lägre. I en situation då många tjänsteyrken, som exempelvis telefonförsäljning, växer i omfattning och samtidigt i viktiga avseenden industrialiseras, skapas det en situation där kraven på "rationalisering" i den statliga sektorn blir orimliga. Den nuvarande omräkningsfaktorn är okänslig för de stora skillnaderna när det gäller produktivitetstillväxten inom tjänstesektorn. Den riskerar i praktiken att bidra till en successiv urholkning av de offentliga verksamheterna.

Det behövs mot denna bakgrund ett nytt system för pris- och löneomräkningen och att riksdagen begär att regeringen under 2013 ska återkomma med förslag på hur pris- och löneomräkningen kan utformas på ett mer rättvist sätt än i dag med syfte att motverka urholkningen av verksamhetsanslagen i budgeten.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om pris- och löneomräkningen i staten.

12. Behov av ny statistik, punkt 14 (SD)

av Sven-Olof Sällström (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion

2012/13:Fi256 av Johnny Skalin (SD) och
avslår motion
2012/13:Fi276 av Sara Karlsson (S).

Ställningstagande

En stor del av det ekonomiska biståndet går i dag till utrikes födda. Till viss del förs redan statistik som visar hur stor andel av det ekonomiska biståndet som fördelas på inrikes respektive utrikes födda. Däremot förs inte mer en detaljerad statistik om t.ex. bakgrund och utbildning för dem som tar emot bistånd. För att politiken lättare ska kunna analysera orsakerna till att vissa människor blir beroende av ekonomiskt bistånd och vilka grupper som är mest utsatta, bör det statistiska underlaget förbättras.

Jag anser att riksdagen bör ge regeringen till känna vad som här anförs om behovet av ny statistik.

Särskilda yttranden

Staten som arbetsgivare, punkt 2 (V)

Ulla Andersson (V) anför:

Vänsterpartiet har i andra sammanhang lagt fram förslag och motionerat om hur föräldraansvaret kan delas lika mellan föräldrarna. Att fördela ansvaret för hem och barn är en av de mest centrala jämställdhetsfrågorna (jfr mot. 2012/13:Sf297). Det är väl belagt att det ojämna uttaget av föräldrale-digheten har negativa effekter på kvinnors löneutveckling och anställnings- och arbetsvillkor. Jag anser att föräldraförsäkringen bör individualiseras genom lag så att antalet dagar delas lika mellan föräldrarna utan möjlighet till överlåtelse. Undantag ska göras för ensamstående föräldrar. Dessutom bör taket i föräldraförsäkringen höjas.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motion från allmänna motionstiden hösten 2011

2011/12:So494 av Eva Olofsson m.fl. (V):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att statsbudgeten ska kompletteras med en barnbilaga.

Motioner från allmänna motionstiden hösten 2012

2012/13:Fi202 av Ulla Andersson m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en personalförsörjningskommission.

2012/13:Fi204 av Ulla Andersson m.fl. (V):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillsätta en parlamentarisk ägandeutredning.

2012/13:Fi216 av Penilla Gunther (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda möjligheten att använda metoden Social return on investment (SROI) för att få ett helhetsresultat av de offentligt finansierade verksamheter som finns inom välfärdssektorn.

2012/13:Fi217 av Yilmaz Kerimo och Tommy Waidelich (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda en förändring i lagstiftningen rörande universitetens och högskolornas möjligheter att äga sina fastigheter.

2012/13:Fi222 av Lars-Axel Nordell (KD):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om fri tillgång till offentliga data.

2012/13:Fi224 av Jonas Jacobsson Gjörtler (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta en expertgrupp för effektivisering av kostnader, med inspiration från den modell som införts i Storbritannien.

2012/13:Fi227 av Henrik Ripa (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna att i regleringsbrevet för de statliga bolagen och verksamheterna införa rökfri arbetstid för de anställda.

2012/13:Fi233 av Finn Bengtsson och Staffan Anger (båda M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta utreda hur ekonomiskt hållbara våra offentligfinansierade välfärdssystem är i framtiden och när gränsen för det offentliga åtagandet kan bli ifrågasatt och vilka lösningar vi då är beredda att diskutera för att lösa detta.

2012/13:Fi237 av Lars Beckman (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om statlig osund konkurrens.

2012/13:Fi241 av Anna Steele (FP):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att mätetal ska införas i samtliga offentligt finansierade verksamheter.

2012/13:Fi242 av Håkan Bergman och Matilda Ernkrans (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över behovet av att stimulera utvecklingen av en samhällsinriktad strategisk design för att lösa framtida utmaningar.

2012/13:Fi243 av Anders Sellström (KD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om redovisning av tjänstepension på lönebeskedet.

2012/13:Fi251 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

2. Riksdagen begär att regeringen under 2013 återkommer med förslag på hur pris- och löneomräkningen kan utformas på ett mer rättvist sätt än i dag i syfte att motverka urholkningen av verksamhetsanslagen i budgeten.

2012/13:Fi256 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att förtydliga och utöka det statistiska underlaget kring utbetalningar av ekonomiskt bistånd samt att regeringen återkommer till riksdagen med ett förslag för hur detta kan åstadkommas.

2012/13:Fi265 av Håkan Bergman och Louise Malmström (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att initiera ett utvecklingsprogram för att främja användarperspektivet i den offentliga verksamhetens tjänster.

2012/13:Fi273 av Jasenko Omanovic och Meeri Wasberg (båda S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över löne- och anslagssystemet i staten.

2012/13:Fi276 av Sara Karlsson (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om gröna nationalräkenskaper.

2012/13:Fi279 av Jan Ericson (M):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att låta statliga myndigheter gå före när det gäller att erbjuda anställda upp till 70 år fortsatt anställning.

2012/13:Fi286 av Peter Johnsson och Christina Oskarsson (båda S):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om statlig förvaltning.

2012/13:Fi297 av Per Bolund och Mats Pertoft (båda MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen tydligt bör ge berörda statliga myndigheter i uppgift att samarbeta med kommuner och landsting som vill göra sociala investeringar.

2012/13:C421 av Jan Lindholm m.fl. (MP):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om Akademiska Hus och lärosätenas roll i bostadsförsörjningen.

2012/13:Fö219 av Matilda Ernkrans (S):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att Fortifikationsverket ska överlämna värdefulla naturområden i Stockholms skärgård till Naturvårdsverket.

2012/13:Sf386 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen bör uppmana statliga myndigheter att främja ett mer jämställt uttag av föräldraförsäkringen bland sina anställda.

2012/13:So201 av Eva Olofsson m.fl. (V):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att statsbudgeten ska kompletteras med en barnbilaga.

2012/13:Ub385 av Jan Lindholm (MP):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att göra statliga myndigheter, verk och företag till rökfria arbetsplatser genom regleringsbrev och ägardirektiv.

2012/13:T301 av Helena Lindahl (C):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att se över möjligheten att låta intäkterna från försäljningarna av statliga bolag investeras i infrastruktur såsom Norrbotniabanan, Inlandsbanan och andra viktiga infrastrukturobjekt som i dag saknar finansiering.

2012/13:N369 av David Lång och Mikael Jansson (båda SD):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att statliga inkomster som kommer av aktieutdelningar från statliga bolag eller försäljning av statlig egendom ska användas till att utöka det statliga engagemanget i viktiga svenska samhällsfunktioner.

2012/13:A386 av Gunvor G Ericson m.fl. (MP):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om jämställdhetsintegrering av den statliga budgeten och jämställdhetskonsekvensbeskrivningar av politiska reformer.

2012/13:A393 av Åsa Romson m.fl. (MP):

14. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda hur ett kompetensutvecklingsprogram kan utformas för att offentligt anställda ska kunna läsa sfi inom ramen för sin anställning.